

Območna enota Ljubljana

Náša številka: 94/93-TA
Datum: 2006-12-01

Srednja šola za elektrotehniko in računalništvo
Vegova 4

1000 Ljubljana

PREJETO	
Datum:	04-12-2006
Številka:	V106/1003
Namenjeno:	20.12.2006

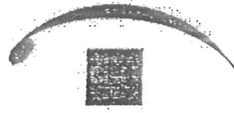
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana (v nadaljevanju ZVKDS, OE Ljubljana) izdaja na podlagi 47. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (v nadaljevanju: ZVKD, Ur. l. RS 7/99, 110/02, 126/03) v zadevi izdaje kulturnovarstvenih pogojev za zamenjavo oken in strešne kritine na ljubljanski realki Vegova 4, na vlogo stranke Srednje šola za elektrotehniko in računalništvo, Vegova 4, Ljubljana, ki jo zastopa direktor Silvester Tratar, z dne 15.11.2006, naslednje

KULTURNOVARSTVENE POGOJE

Investitor Srednja šola za elektrotehniko in računalništvo, Vegova 4, Ljubljana, je zamenjavo oken in strešne kritine na realki Vegova 4, Ljubljana (EŠD* 404), dolžna izvesti pod temi pogoji:

- Krila tridelnih lesenih vezanih oken je dopustno delno ali v celoti zamenjati, in sicer v obliki, materialu, barvi in načinu (mehanizmu) odpiranja, enakim prvotnim. Okvire oken s policami je potrebno obnoviti.
- V primeru izvedbe novih lesenih vezanih kril je dopustno zunanje enojno steklo zamenjati z dvojnim izolacijskim steklom pod pogojem, da debelina okvira ostane enaka.
- V enem izmed prostorov, ki niso veliko v uporabi (sanitarije, shrambe) je potrebno ohraniti primer prvotnega okna.
- V primeru zamenjave kril v celoti je potrebno izdelati shemo oken in arhitekturne posnetke vseh tipov oken na objektu v merilu 1:10 s prečnimi in vzdolžnimi prerezi ter izrisi vseh detajlov v merilu 1:1 (npr. sredinska pripira, okrasne zaključne letvice, odkapni rob, profilacije, okovje, načrt in mikrolokacije nasadil in drugega okovja...). Na podlagi arhitekturnega posnetka oken na objektu, ki ga bo potrdil

*Objekt je vpisan v register nepremične kulturne dediščine pri Ministrstvu za kulturo pod evidenčno številko dediščine (EŠD)

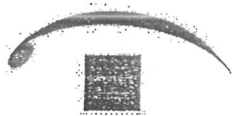
konservator, bo izdelan prototip okna. S strani pristojnega konservatorja potrjeni prototip bo izhodišče za izdelavo novih kril.

- Notranja lesena polkna s prvotnim okovjem v posameznih učilnicah je potrebno obnoviti.
- Senčila je dopustno namestiti v notranjosti.
- V sklopu prekrivanja strehe je potrebno temeljito preveriti stanje ostrešja in poškodovane elemente zamenjati z novimi v enaki obliki in materialu.
- Ostrešje je potrebno prekriti z ravno kritino kvadratne oblike svetlo sive barve v diagonalnem rastru, stike dveh ravnin pa s slemenjaki.
- Z ravno kritino je potrebno prekriti tudi ostrešje strešnega stolpiča.
- Pri izvedbi kleparskih detajlov je potrebno upoštevati veljavne standarde (zgibi, odkapni nos, stičenje v zid), vsi stiki morajo biti pravilno kleparsko izvedeni, vse pločevinaste obrobe, širše od 0,10 m (kapna linija, stranski zaključek strehe, žlote, dimniške obrobe, obrobe ob frčadi na dvoriščnem delu strehe) morajo biti prekrite s kritino.
- Na streho je dopustno namestiti linijski snegolov
- Potrebno temeljito pregledati odvodnjavanje in odpraviti morebitne poškodbe.
- V sklopu zamenjave strešne kritine je potrebno obnoviti kovinski ograji na stolpiču.
- Ograji je potrebno očistiti obstoječih barvnih plasti in zaščititi s premazom za kovino. Barvni ton bo določen na podlagi sondažnih raziskav.
- Potrebno je natančno preveriti stanje kiparske kompozicije na čelnem trikotniku.
- Za izdajo kulturnovarstvenega soglasja je potrebno ZVKDS, OE Ljubljana, predložiti arhitekturni posnetek oken in vzorec kritine v potrditev.
- Izvajalec mizarских in kleparskih del mora ZVKDS, OE Ljubljana, predložiti referenčno listo del na objektih kulturne dediščine.

Stroškov postopka ni bilo.

O b r a z l o ž i t e v :

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območna enota Ljubljana, je dne 15.11.2006 prejel vlogo stranke Srednje šole za elektrotehniko in računalništvo, Vegova 4, Ljubljana (št. 94/93) za izdajo kulturnovarstvenih pogojev za zamenjavo oken in strešne kritine na objektu EŠD 404 Ljubljana – Realka Vegova 4. Nameravani poseg predvidoma obsega zamenjavo oken in strešne kritine na objektu.

Pristojna konservatorica ZVKDS, OE Ljubljana, je dne 28.11.2006 na terenskem ogledu ugotovila, da so obstoječa okna na objektu lesena vezana tridelna okna z načinom odpiranja navznoter, zgornja dela se odpirata horizontalno, spodnji vertikalno. Prvotno so bila na objektu nameščena dvojna lesena vezana okna, kar je mogoče razbrati s starih razglednic realke. Zunanja krila so se odpirala navzven in so bila pred letom 1963 v celoti odstranjena. Obstoječa okna, nameščena na notranjo stran okenskih špalet, so pravzaprav notranji deli prvotnih dvojnih vezanih oken. Spodnji deli kril obstoječih oken so na severnem oz. severozahodnem delu močno poškodovani in na več mestih odpadli, pri enem izmed oken je močno poškodovan okenski okvir, medtem ko so okna na vzhodni in južni fasadi v boljšem stanju. Hudo poškodovani so opleski in mehanizem za odpiranje, kar je med drugim posledica dejstva, da okna niso bila redno vzdrževana. Na spodnjih delih oken je okovje v celoti zamenjano, na zgornjih delih in lesenih polknih je ponekod še ohranjeno prvotno.

Pri pregledu strehe je bilo ugotovljeno, da je obstoječa kritina neustrezna. Ravna kritina je položena v napačnem rastru, velike površine so prekrite s pločevino, strešni stolpiči v celoti. Na jugozahodnem dvoriščnem vogalu je bilo opaziti sledi zamakanja.

Pri ogledu stolpiča je bilo ugotovljeno, da je v notranjosti v slabem stanju (omet s stropa in sten odpada do temeljnika). Predlagamo, da se vsaj nujna sanacijska dela v stolpiču izvede v sklopu posegov na strehi. Poleg tega bi bilo smiselno v sklopu obnove strehe pristopiti k rekonstrukciji ograje na stolpiču. V kolikor boste pristopili k rekonstrukciji bo strokovna služba pripravila konservatorski projekt.

V sklopu zamenjave strešne kritine je potrebno pregledati stanje kiparske kompozicije na čelu pročelja. Glede na izpostavljenost le-te vremenskim vplivom bi bilo priporočljivo zaščititi vsaj njeno površino. Pregled in zaščitna dela lahko izvajajo le restavratorji z akademsko izobrazbo oz. izkušnjami na podobnih delih.

Na terenskem ogledu ni bilo mogoče zadovoljivo opraviti raziskav barvnih plasti oken in kovinskih ograj, zato bodo natančno izvedene pred posegi. Na podlagi rezultatov bodo podani barvni toni za pleskanje oken.

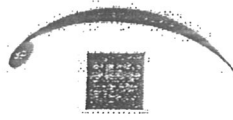
Realca na Vegovi je vpisana v register nepremične kulturne dediščine EŠD 404 Ljubljana – Realca Vegova 4 ter ovrednotena in predlagana za razglasitev za kulturni spomenik (*Strokovne podlage za varstvo kulturne dediščine za nov prostorski plan Mestne občine Ljubljana, LRZVNKD, 2001, v nadaljevanju SP MOL, 2001*).

Varstveni režim za stavbno dediščino v SP MOL, 2001, določa:

za stavbno pohištvo:

- Stavbno pohištvo (okna, vrata, balkonske ograje...) je pomemben element fasade, zato ga je potrebno varovati in prenavljati originalnih oblikah, dimenzijah, materialih in barvah, ki se določijo na osnovi sondiranja. Stavbno pohištvo je možno zamenjati le, če je tako poškodovano, da ga ni mogoče več prenoviti. V tem primeru mora biti novo stavbno pohištvo natančna replika originalnega, narejena v enakih dimenzijah, oblikah, detajlih, materialih in barvah.
- Še posebej za okna velja, da ni dovoljeno spreminjati načina odpiranja okenskih kril in tudi ne menjavati tradicionalne zasteklitve z novo, ki bi zahtevala kakršnekoli spremembe oblike, velikosti, debeline okenskih okvirov.
- Litoželezne ograje in druge litoželezne fasadne elemente je potrebno v največji možni meri ohraniti in obnoviti, ker zaenkrat litoželeznih elementov ni mogoče zadovoljivo kopirati.

za strehe:

- Streha je dominantni element stavbe. Z naklonom, značajem kritine in členitvijo oblikuje značilno silhueto stavbe, ulice ali kraja.
- Pri prenovi streh ni dovoljeno spreminjati naklona.
- Pri prenovi streh je potrebno uporabljati originalne materiale, ki se po velikosti obliki in barvi ujemajo z originalno kritino. Priporočljivo je tudi, da se pri prenovi strehe vsaj v delu stavbe ponovno uporabi tisti originalni star material, ki je še ohranjen in zadosti kvaliteten.
- Dimniki ter drugi strešni arhitekturni, funkcionalni ali okrasni elementi kot so tolpiči, kukerli vseh vrst, strešne line, železne konice, zastavice, snegolovi itd., so sestavni del stavbe, zato jih je treba varovati v njihovi originalni obliki, tudi če ne služijo več svojemu namenu.
- Načeloma je dovoljena uporaba strešnih oken v ravnini strehe pri adaptaciji podstrešnih prostorov v stanovanjske. Strešna okna naj bodo razporejena tako, da bodo z ulične strani kar najmanj opazna, oziroma na mestih, kjer so že prej obstajala podstrešna okna. Priporočljivo je, da se na novo urejena podstrešja odpirajo pretežno na dvoriščno stran.
- Novi kukerli naj se po obliki, materialih in barvah prilagajajo tradicionalnim oblikam, ki prevladujejo v določenem tipu objektov oziroma v določenem zgodovinskem ali geografskem okolju.

Sklep Strokovnega sveta Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije z dne 25.10.2005 pravi, da vgradnja alu-plastificiranih oken na kulturne arhitekturne spomenike ni dovoljena.

Pravni pouk:

Zoper te kulturnovarstvene pogoje je dovoljena pritožba na Ministrstvo za kulturo RS, Maistrova 10, Ljubljana, in sicer v 15 dneh od dneva vročitve. Pritožba se lahko vloži pisno neposredno ali priporočeno po pošti ali ustno na zapisnik pri Zavodu za varstvo kulturne dediščine, Metelkova 4, Ljubljana in mora biti kolkovana po tar. št. 2 Zakona o upravnih taksah (ZUT-UPB2, Ur.l. št. 114/05) s 3.400 tolarji.

Odgovorni konservator:

Tatjana Adamič
univ. dipl. umet. zgodovinarica
višja konservatorica

Vodja enote:

Boris Vičič
univ. dipl. arheolog
konservatorski svetovalec

Vročiti:

- naslovniku

Obvezna osebna vročitev po ZUP!